

Zpráva o činnosti TC227/WG1 za rok 2016

1. Uskutečněná zasedání CEN/TC227/WG1 v roce 2016

V průběhu roku 2016 se uskutečnila 2 zasedání CEN/TC227/WG1. Jednání se konala 25. – 26.4. 2016 v Helsinkách a 9.10. – 10.10. v Paříži.

Jednání v Helsinkách 04/2016

TG2 Zkušební normy

- prEN 12697-17 Ztráta částic zkušebního tělesa asfaltového koberce drenážního
 - přesněji definován čas uložení nahutněných vzorků před zkouškou
 - stáří vzorků nutno uvádět do protokolu
 -
- prEN 12697-18 Stékvost pojiva
 - Zkouška již není určena výhradně pro asfaltové směsi za horka
 - Schellenbergova metoda přejmenována na metodu v kádince
- prEN 12697-23 Stanovení pevnosti v příčném tahu
 - teplota zkoušení zůstává 10°C
- prEN 12697-27 Odběr vzorků
 - bude přidána poznámka týkající se počtu odebraných dílčích vzorků
- prEN 12697-50 Odolnost proti ztrátě materiálu z obrusné vrstvy
 - rozhodnuto, že bude zpracována jako technická specifikace
- prEN 12697-52 Podmínky pro temperaci asfaltové směsi simulující oxidativní stárnutí
 - rozhodnuto, že bude zpracována technická specifikace ne norma
- prEN 12697-53 Zvýšení koheze pomocí zařízení na rozprostírání směsi
 - metoda byla původně určena pro asfaltové směsi zpracovávané za studena (resp. do 60°C), nyní je možné používat i pro směsi za horka
- prEN 12697-54 Laboratorní zrání vzorků pro směsi s asfaltovou emulzí
 - Rozvinula se diskuze co je to zrání ? Pokud je vzorek suchý, není problém definovat, jakmile obsahuje vodu – problematické. Nutno dořešit v TG2.

TG3 Výrobní normy

Bylo uzavřeno formální hlasování o výrobních normách EN 13108-1 až 9 + EN 13108-20, 21. Normy jsou hotové a budou do nich zapracovány již pouze připomínky ediční povahy. Normy budou vydány v anglickém znění v listopadu 2016 a stávající národní dokumenty (přílohy) musí být zrušeny nejpozději do února 2018.

Změny:

- Byl zrušen empirický a funkční přístup, do národních dokumentů lze používat kombinaci jak empirických, tak i funkčních zkoušek, některé kombinace jsou zakázány – např. nelze kombinovat zkoušku vyjetí kolem se zkouškou v triaxiální komoře, dále nelze kombinovat stupeň vyplnění mezer a mezerovitost směsi kameniva se zkouškou vyjetí kolem
- Byly zavedeny nové zkoušky SATS – test na trvanlivost směsi, zkouška odolnosti proti vzniku nízkoteplotních trhlin, zkouška Wehner-Schulze
- U některých parametrů ve výrobních normách byly rozšířeny kategorie
- Byla přidána další volitelná síta pro vymezení oboru zrnitosti

Převážná část jednání byla věnována dokončení revize zkušebních norem

TC 336 Asfaltová pojiva

prEN 12591 Silniční asfalty – v současnosti má informativní přílohu, že se mají u silničních asfaltů „občas“ deklarovat výsledky funkčních zkoušek – nejasné co je to občas. Přednesen návrh udělat z informativní přílohy přílohu normativní a jasně definovat kdy se mají zkoušky opakovat.

Přírodní asfalt – vznesena otázka, jestli se má TC 227 zabývat přírodním asfaltem – názor TC 227 – tato záležitost přísluší skupině TC 336.

SG 15 – Koordinační skupina notifikovaných osob

Ing. Studnička a Ing. Racek

ČSN EN 12271 Nátěry – Specifikace – vydán Position Paper

ČSN EN 14733 – Systém řízení výroby pro asfaltová pojiva (silniční asfalty, emulze, ředěné asfalty atd.) – Position Paper se připravuje a měl by být hotov do konce roku.

Jednání v Paříži 10/2016

TG2 Zkušební normy

Proběhlo CMR (Comments Resolution Meeting) = poslední možné vyjádření k normám před jejich vydáním

- prEN 12697-10 Zhutnitelnost
- prEN 12697-12 Odolnost vůči účinkům vody
- prEN 12697-23 ITSR
- prEN 12697-24 Odolnost proti únavě
- prEN 12697-26 Tuhost
- prEN 12697-31 Příprava těles gyrátorem
- prEN 12697-53 Zvýšení koheze zařízením na měření rozprostíratelnosti

WG1 žádala u této normy o revizi rozsahu použití této normy – norma je prvotně určená pro asfaltové betony s použitím asfaltové emulze. Skupina TG2 zcela nesouhlasila, domnívá se, že se dá metoda použít pro nízkoteplotní asfaltové směsi, směsi s pěnoasfaltem a asfaltové směsi zahříváné párou.

Zkušební metody ve stádiu revize

- prEN 12697-5 Stanovení maximální objemové hmotnosti
- prEN 12697-44 Šíření trhliny zkouškou ohybem na půlválcovém zkušebním tělese

Nové zkušební metody vztažené k normě prEN 13108-31 Asfaltový beton s asfaltovou emulzí

- prEN 12697-54 Zrání těles s asfaltovou emulzí pro jejich další zkoušení
- prEN 12697-55 Organoleptický odhad použitelnosti vstupních materiálů směsi s asfaltovou emulzí
- prEN 12697-56 Statické zhutňování

TG3 Výrobní normy

Na předchozím jednání v Helsinkách bylo dohodnuto upřesnit v nových výrobních normách 2 okruhy, které byly diskutovány během vlastního jednání. Tyto pak měly být uzavřeny na jednání technické komise TC227.

- přírodní asfalt v měkké asfaltové směsi
- definice předmíchaného pojiva

Nezávisle na výše uvedeném byly normy řady EN 13108 pro asfaltové směsi za horka po formálním hlasování těsně před vydáním pozastaveny konzultantem CEN – nebyly akceptovány některé kategorie a přílohy ZA. Kdy dojde k dalšímu posunu, není známo.

prEN 13108-31 Asfaltový beton s asfaltovou emulzí

Práce na této normě pokračuje. Do normy byly doplněny přílohy A – Postup pro nastavení úhlu a přítlačné síly u gyrátoru při použití referenčního materiálu a příloha D - Kontrola výroby u výrobce

Další projednávané body týkající se této normy:

- Definice zrání
- Vyjádření minima přidávaného pojiva nebo celkového obsahu pojiva
- Zkouška ITSR
- Označování směsí

Následně proběhla prezentace výsledků měření na zařízení Wehner-Schulze v Brně a ve Vídni a jejich korelační vztah. Jedná se o zkoušku podle normy ČSN EN 12697-49 Stanovení součinitele tření po ohlazení. Prezentaci přednesla Ing. Pavla Nekulová. Ohlas na její vystoupení byl velmi dobrý.

2. Uskutečněná zasedání NAT/WG1 v roce 2016

V průběhu roku 2016 se uskutečnila 2 jednání týmu č. 6 pro asfaltové technologie za horka:

31. jednání NAT č. 6 konané dne 10.-11.5. 2016 v Brně

Program jednání

- Činnost Sdružení pro výstavbu silnic Praha
- Přehled výroby a zpracování asfaltových směsí
- Informace z jednání CEN/TC 227/WG 1
- Informace z jednání CEN/TC 227/WG 5
- Příloha normy ČSN 73 6121 – Národní parametry k normě EN 13108-1 Asfaltový beton
- Porovnávací zkoušky asfaltových směsí
- Certifikovaná metodika pro hodnocení silničních asfaltů z hlediska náchylnosti k termooxidačnímu stárnutí

- Informace z TC a HSE komisí EAPA
- Informace z TNK 134 Asfalty a asfaltová pojiva
- Informace CEN/TC 336/WG 2 a CEN/TC 227/WG 2

32. jednání NAT č. 6 konané dne 23.11. 2016 v Brně

- Činnost Sdružení pro výstavbu silnic Praha
- Informace z jednání CEN/TC 227 WG 1
- Informace z jednání CEN/TC 227 WG 5
- Představení revidovaných EN řady 13108
 - část 1 – Asfaltový beton
 - část 2 – Asfaltový beton pro velmi tenké vrstvy
 - část 5 – Asfaltový koberec mastixový
 - část 6 – Lítý asfalt
 - část 7 – Asfaltový koberec drenážní
 - část 8 – R-materiál
 - část 20 – Zkoušky typu
 - část 21 – Řízení výroby u výrobce
- Představení ČSN 73 6121- Hutněné asfaltové vrstvy
- Představení ČSN 73 6122 - Vrstvy z litého asfaltu
- Informace o výsledcích ankety k terminologii
- Informace o Srovnávacích zkouškách asfaltových směsí
- Představení metodiky hodnotící disperzní stabilitu asfaltových pojiv
- Informace z TNK 134 Asfalty a asfaltová pojiva
- Informace z TC a HSE komisí EAPA

3. Pokrok ve schválených a zpracovaných EN

V roce 2016 byly vydány následující normy jako ČSN EN:

ČSN EN 12697-4 Asfaltové směsi - Zkušební metody pro asfaltové směsi za horka - Část 4: Znovuzískání extrahovaného pojiva: Frakcionační kolona

ČSN EN 12697-16 Asfaltové směsi - Zkušební metody pro asfaltové směsi za horka - Část 16: Odolnost proti obrusu pneumatikami s hroty

ČSN EN 12697-35 Asfaltové směsi - Zkušební metody pro asfaltové směsi za horka - Část 35: Laboratorní výroba směsi

4. Informace o uskutečněném připomínkování prEN

V průběhu roku 2016 byly připomínkovány následující normy:

Odsouhlasení norem pro zpracování

prEN 12697-33 Asfaltové směsi - Zkušební metody pro asfaltové směsi za horka – část 33: Příprava zkušebních těles zhutňovačem desek

prEN TS 12697-50 Asfaltové směsi - Zkušební metody pro asfaltové směsi za horka – část 50: Zkušební metoda pro odolnost asfaltové směsi proti opotřebení

Enquiry - první stupeň připomínkování

prEN 12697-10 Asfaltové směsi - Zkušební metody pro asfaltové směsi za horka – část 10: Zhutnitelnost

prEN 12697-12 Asfaltové směsi - Zkušební metody pro asfaltové směsi za horka – část 12: Stanovení odolnosti zkušebního tělesa vůči vodě

prEN 12697-18 Asfaltové směsi - Zkušební metody pro asfaltové směsi za horka - Část 18: Stékovost pojiva

prEN 12697-24 Asfaltové směsi - Zkušební metody pro asfaltové směsi za horka – část 24: Odolnost vůči únavě

prEN 12697-26 Asfaltové směsi - Zkušební metody pro asfaltové směsi za horka – část 26: Tuhost

prEN 12697-53 Asfaltové směsi - Zkušební metody pro asfaltové směsi za horka – část 53: Zvýšení koheze zařízením na rozprostírání směsi

Formal voting - konečné hlasování

FprEN 12697-16 Asfaltové směsi - Zkušební metody pro asfaltové směsi za horka - Část 16: Odolnost proti obrusu pneumatikami s hroty

EN 12697-17 Asfaltové směsi - Zkušební metody pro asfaltové směsi za horka - Část 17: Ztráta částic zkušebního tělesa asfaltového koberce drenážního

Celkem je v ČR vydáno 35 zkušebních norem řady EN 12697 překladem, 12 norem je převzato endorsmentem, 21 zkušebních norem je ve stádiu připomínkování v rámci revize nebo schvalování a další 3 normy se připravují ke zpracování. U výrobních norem a norem pro kvalitu řady EN 13108 je vydáno v 2. generaci 8 norem, 2 jsou převzaty endorsmentem. V současnosti probíhá proces harmonizace. Další 1 norma se zpracovává.

5. Předpoklad prací v roce 2017

V roce 2016 bude pokračovat zpracování nových a revize vybraných zkušebních norem řady EN 12697 dle harmonogramu – (normy po pětiletém používání, sběr zkušeností, vlastní připomínkování).

U výrobních norem a norem pro kvalitu řady EN 13108 byly vydány normy 2. generace, proces harmonizace norem byl ale dočasně pozastaven. Celý proces je možné prodloužit max. o 9 měsíců. Nepředpokládá se provádění dalších srovnávacích zkoušek s výjimkou normy ČSN EN 933-9+A1 pro stanovení kvality jemných částic methylenovou modří, kde došlo ke změně provádění zkoušky z frakce 0/0,125 na frakci 0/0,25 a tím i mezních hodnot. Na posledním týmu č. 6 pro asfaltové směsi zpracovávané za horka byly prezentovány národní aplikační dokumenty (dříve národní přílohy) k jednotlivým vydaným výrobním normám a normám pro kvalitu řady EN 13108. Připomínky k těmto dokumentům mají být zaslány do konce ledna 2017, vypořádání připomínek pak do poloviny března. Poté bude zahájeno oficiální připomínkové řízení norem ČSN 73 6121 a ČSN 73 6122, jejichž přílohami budou zmiňované národní aplikační dokumenty.

6. Celkové zhodnocení činnosti za rok 2016, doporučení, upozornění

Činnost v roce 2016 byla zaměřena na pravidelné připomínkování zkušebních norem a vydání výrobních norem a norem pro kvalitu. Některé zkušební normy jsou zpracovávány ve formě technických specifikací s ohledem na nedostatek zkušeností. Po 3 letech bude rozhodnuto, jestle budou tyto specifikace transformovány na evropské normy.

Pokračuje zpracování normy prEN 12697-31 Asfaltový beton s asfaltovou emulzí a souvisejících zkušebních norem řady prEN 12697.

V roce 2016 pokračovaly srovnávací zkoušky k normě ČSN 12697-22 Zkouška pojíždění kolem na vývrtech z hotové obrusné vrstvy a směsi zhutněné laboratorně, která byla odebrána od finišeru. Dále probíhaly srovnávací zkoušky podle stejné normy na směsích hutněných lamelovým zhutňovačem a zkoušených vyjížděčem a identických směsích zkoušených speciálním smykovým přístrojem, který vlastní laboratoř ČVUT. Výsledky srovnávacích zkoušek byly prezentovány na týmu č. 6.

7. Závěr

Závěrem je nutno opětovně ocenit úsilí ÚNMZ a MD získat každým rokem prostředky na financování gestorské činnosti, jejíž koordinaci zajišťuje CTN PRAGOPROJEKT, a.s. Pouze zachování kontinuity normotvorného procesu může zajistit další úspěšné zavádění norem a udržení kroku s vyspělou Evropou.

V Brně, dne 24. listopadu 2016

doc. Dr. Ing. Michal Varaus
Gestor za TC227/WG1

Přílohy:

1. Zápis z jednání WG1 v Helsinkách
2. Zápis z jednání WG1 v Paříži
3. Přehled o stavu norem